

LAKIALOITE 130/2002 vp

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan muutettavaksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta vuonna 1996 annetun lain (1128/1996) 13 §:n 1 momentti siten, että myös itsenäisenä yrittäjänä toimivalla Suomessa tosiasiallisesti asuvalla alle kolmivuotiaan lapsen vanhemmalla tai muulla

huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa. Nykyisen lainsäädännön mukaan ainoastaan virka- ja työsuhteessa olevalla on oikeus osittaiseen hoitorahaan.

PERUSTELUT

Nykyisen lainsäädännön mukaan yrittäjällä ei ole oikeutta saada osittaista hoitorahaa. Yrittäjä on eriarvoinen suhteessa palkansaajaan osittaista hoitorahaa myönnettäessä.

Lainsäädännön mukaan osittaiseen hoitorahaan on oikeus seuraavilla perusteilla: virka- tai työsuhteessa olevalla Suomessa tosiasiallisesti asuvalla alle kolmivuotiaan lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa. Osittaista hoitorahaa ei makseta, kun lapsen vanhempi tai muu huoltaja itse hoitaa lasta saaden kotihoidon tukea. Osittaista hoitorahaa ei makseta ajalta, jolta perheellä on oikeus saada äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaa. Jos perheellä ei ole oikeutta äitiys-, isyys- eikä vanhempainrahaan, ei tukea kuitenkaan makseta, ennen kuin sairausvakuutuslain mukainen edel-

lä tarkoitettu aika on päättynyt. Tukea ei myöskään makseta erityisäitiysrahan maksamisajalta. Osittainen hoitoraha on kalenterikuukaudessa 63,07 euroa. Tukeen on oikeutettu ainoastaan toinen lapsen vanhemmista tai yksi lapsen muu huoltaja.

Lainsäädäntö on hyvin epäoikeudenmukainen perheellistä yrittäjää kohtaan, sillä tukeen ei ole oikeutta tilanteessa, jossa vanhempi itsenäisenä yrittäjänä tekee lyhennettyä työaikaa, alle 30 tuntia viikossa. Kansaneläkelaitoksen mukaan yrittäjäksi määritellään henkilö, joka maksaa yrittäjämaksuja. Ratkaisevaa ei ole, onko henkilö vähemmistöosakkaana vai palkansaajana.

Kysymyksiä herättääkin, onko oikeutettua, että osittainen hoitoraha evätään henkilöltä syystä, että hän työskentelee enintään 30 tuntia viikossa omassa yrityksessä. Ilmeisen selvää on,

että nykyisessä lainsäädännössä on räikeä epäkohta, joka eriarvoistaa yrittäjät suhteessa palkansaajiin. Samaan tulokseen pääsee peruspalveluministeri Eva Biaudet kirjallisen kysymyksen vastauksessaan kansanedustaja Antti Rantakankaalle (KK 734/2002 vp — Antti Rantakangas /kesk). Ministeri toteaa: "Sosiaali- ja terveysministeriössä on käyty läpi sellaisia säännöksiä, joissa palkansaajat ja yrittäjät ovat eriarvoisessa asemassa ja mm. työttömyysturvaa koskevaan lainsäädäntöön on esitetty muutoksia, joissa säännökset lähenevät toisiaan." Biaudet jatkaa: "On tärkeää sekä yrittäjien että yrittäjyyden kannalta, että tämä työ jatkuu."

Edellä esitettyjen tosiasioiden perusteella on kohtuutonta, ellei epäkohtaa nähdä niin suureksi, että mahdollistettaisiin myös yrittäjät osittai-

sen hoitorahan piiriin kuuluviksi lainsäädäntöä muuttamalla. Hallituksen yrittäjyys Hankkeessa yhtenä tärkeänä painopistealueena nähdään yrittäjien sosiaaliturvakysymykset. Osittaista hoitorahaa koskevan lainsäädännön muuttaminen myös yrittäjiä koskevaksi toisi uskottavuutta hallituksen hankkeelle, joka sanoo tarkastelevansa hankkeessa yrityksen koko elinkaarta yrittäjän näkökulmasta. Toimenpiteitä hankkeessa suunnataan yrityksen menestymisen kannalta kriittisiin elinkaaren vaiheisiin, joista yrittäjän sosiaaliturvakysymykset nähdään yhtenä tärkeänä osakokonaisuutena.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/1996) 13 §:n 1 momentti seuraavasti:

13 §

Osittainen hoitoraha

Virka- tai työsuhteessa olevalla taikka itsenäisenä yrittäjänä toimivalla Suomessa tosiasialisesti asuvalla alle kolmivuotiaan lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keski-

määräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2002

Antti Rantakangas /kesk
Mauri Salo /kesk
Mika Lintilä /kesk

Mari Kiviniemi /kesk
Marja-Leena Kemppainen /kd